
VERSLAG IROJ Brussel

Datum: 31/01/2017

Locatie: VAC, Brussel

Refertenummers: Noteer refertenummer(s)

Aanwezig: Mark Philippart ('t Pasrel), Ann Van Malderen en Veerle Maes (CAW Brussel), Piet Ketele (KI Woluwe), Luc Demil (MPI Levenslust), Barbara Glorieux (Cachet), Annik Lampo (Païka), Bruno Claessens (OCJ/ SDJ), Erik Van Dooren (VK Brussel), Elisabet Campforts (CLB Pieter Breughel), Hanne Van Gutshoven (CGG Brussel), Karin Roels (Solidariteit van het Gezin), An Sprangers (Tonuso), Marian Haspeslagh (ACT), Kim Herremans (VGC), Mathieu Voets (voorzitter)

Verontschuldigd: Johan Van der Auweraert (ACT), Itsen Gonzalez (minderhedenforum), Frank Van Hoken (pleegzorg VBR/ BRU), Liesbeth Holvoet (CLB N-Brussel), Jorn Jehaes (CAR Brussel) en Saskia Glorieux (VGC)

Voorzitter: Mathieu Voets

Verslaggever: Kim Herremans

1. GOEDKEURING EN OPVOLGING VORIG VERSLAG (13/12/2016)

Goedkeuring: Geen opmerkingen. Het verslag wordt goedgekeurd.

Opvolging:

- Marian gaf het advies uitbreidingsbeleid RTH VAPH door aan de administratie VAPH en aan de betreffende voorzieningen.
- Marian gaf het advies over dagkliniek NBM door aan Solentra en aan de administratie GGZ.
- Project toegankelijkheid met VGC-middelen: het project werd goedgekeurd. Vacature wordt verspreid. Veerle Maes roept op om de doodle aan te vullen zodat snel een overlegmoment kan vastgelegd worden. Veerle stuurt de doodle opnieuw door.
- Deelname IROJ aan stuurgroep ROG. Er is een werkgroep gepland in februari waarop deze vraag zal geagendeerd worden. Het wordt verder opgevolgd door Piet Ketele en Luc Demil. Noot achteraf: Koen Vander Beken (algemeen directeur van MPC Sint-Franciscus) neemt nu al deel aan het ROG Vlaams Brabant en Brussel. Sint-Franciscus heeft zowel in Brussel als in Vlaams-Brabant een jongerenwerking naast hun volwassenenwerking. Greet Bonner (MPC Sint-Franciscus) neemt deel aan IROJ Vlaams-Brabant en zal vanaf nu ook de verslaggeving van IROJ Brussel ontvangen. Greet en Koen zullen elkaar brieven over relevante items en zo de brug slaan tussen minder- en meerderjarigenzorg VAPH.
- Nieuwe structuur jeugdhulp ter informatie: zie organogram in bijlage bij de uitnodiging. Vanuit het IROJ worden nog enkele bedenkingen gemaakt:

- Wat is de reden van het verschil in aansturing IROJ/ RC en Vlaamse ad hoc werkgroepen? Wat wordt er bedoeld met "jongerenwelzijn"? Noot achteraf: Hier wordt het Agentschap Jongerenwelzijn (AJW) bedoeld. AJW staat tussen ACO en IROJ/ RC omdat AJW de ondersteuning van beide organen opneemt (cfr. rol Marian en Vlaamse ondersteuning door cel jeugdhulp (Inge Debel) vanuit AJW). Op termijn zal daar "agentschap jeugdhulp" staan. De Vlaamse adhoc werkgroepen hebben die ondersteuning niet. Iemand uit het ACO staat hier telkens voor in.
- In het ACO ontbreken een aantal sectoren. Hoe worden zij betrokken? In het ACO zitten AJ, VAPH, K&G en de CAW (via vertegenwoordiging departement WVG). CGG en CLB zitten in het raadgevend comité (vertegenwoordiging van de zes sectoren).
- Wie zit er in het maandelijks overleg met de minister? Alle leden van het ACO en het kabinet.

Marian stelt de vragen aan Inge De Bel. Zie antwoorden die nadien werden toegevoegd.

Andere punten ter opvolging zijn achter de rug of komen terug in de agenda.

2. MEDEDELINGEN/ VARIA

- Besluitvorming n.a.v. uitbreiding i.k.v. rondzendbrief 4 juli 2016 (eerder doorgemailed). Er zijn geen opmerkingen vanuit de leden.
- Verdiepingsdag eigen krachtconferenties: zie uitnodiging in bijlage 2. In Brussel gaat de vorming door op 20 maart in het Ellipsgebouw. Er wordt gevraagd aan de IROJ-leden om deze uitnodiging te verspreiden naar de achterban.
- Evaluatie actiefiche verontrusting: zie bijlage bij uitnodiging.
 - Er waren twee luiken: de vormingsdag "omgaan met verontrusting" een gedeelde zorg" op 04/03/2016 en de driedaagse basistraining "opgroeien in veiligheid" door Sporen vzw voor CLB- en CAW-medewerkers. De vormingsdag evalueerden we eerder op het IROJ. Die evaluatie werd overgenomen. De evaluatie van de driedaagse training is gebaseerd op een evaluatie van de deelnemers zelf afgenomen door Sporen vzw. Het was een positieve evaluatie.
 - De actiefiche verontrusting wordt geëvalueerd in elke regio. De gebundelde evaluatie gaat naar Lucien Rahoens (afdeling OSD), die het thema verontrusting verder opvolgt op Vlaams niveau.
 - Nieuwe acties i.k.v. verontrusting kunnen worden opgestart i.f.v. uitvoering van de regioplanning. In een aantal regio's lopen acties verder. Initiatief voor nieuwe acties en het waarborgen van uitvoering van de acties wordt in eerste instantie verwacht van OSD en VK. Uiteraard kan iedereen acties aanbrengen. VK geeft aan dat er niet noodzakelijk wordt afgestemd op het IROJ, maar er staan wel nog vormingen rond gepland.
- Vraag naar bestaande werkgroepen en good practices uitstroom uit de jeugdhulp en brug naar volwassenheid: de afdeling continuïteit en toegang (ACT) wil een zicht krijgen op bestaande praktijken voor wat betreft uitstroom uit de jeugdhulp. Enerzijds willen ze graag een zicht krijgen op de reguliere werking in de verschillende sectoren. Ze vernemen ook graag welke knelpunten er zijn. Anderzijds zijn ze op zoek naar good practices: welke intersectorale samenwerkingen bestaan er en welke samenwerking is er met OCMW, wonen, VDAB...? Vanuit de IROJ leden wordt er gesignaleerd dat deze vraag/thema leeft binnen de sectoren. Er wordt gevraagd hoe deze vraag van ACT zich stroomlijnt naast de andere vragen/acties die hierrond reeds aan de gang zijn. Er wordt verduidelijkt dat de vraag kadert in de doelstelling om te komen tot een inventaris.

Afspraak is dat iedereen (na aftoetsing bij de achterban) alle relevante informatie hierover bezorgt aan Marian tegen uiterlijk eind februari. Het resultaat komt ter verdere bespreking op het volgende IROJ.

- Op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap werd er een ‘Taskforce persoonsvolgende financiering minderjarigen (PVF) VAPH’ geïnstalleerd. De IROJ zijn hierin vertegenwoordigd door Jan Bots, voorzitter IROJ-Antwerpen, en Tom Herbots, IROJ-Vlaams Brabant, als plaatsvervanger. Het is een vrij ruime vergadering met meer dan dertig deelnemers. Om het werkbaar te houden wordt er een ‘kernteam’ opgericht dat de taskforce zal voorbereiden. Het decreet over dit thema is goedgekeurd, nu moeten er uitvoeringsbesluiten worden opgemaakt die dan moeten worden geïmplementeerd. De taskforce heeft als opdracht rechtstreeks advies uit te brengen aan de minister.

De vraag vanuit de taskforce naar één financieringsmodel voor verschillende sectoren wordt gecounterd door decretale bepalingen en de rol van het ACO. Deze taskforce gaat enkel over kinderen met een beperking. Het onderverdelen in groep 1 (beheert zelf het budget) en groep 2 (beheert niet zelf het budget en is o.a. maatschappelijke noodzaak) wordt een van de thema’s die worden besproken.

Er is ook ‘huiswerk’: 10 vragen (clusters) i.f.v. beleidsaanbevelingen PVF minderjarigen. Hiervoor wordt input verwacht. De IROJ-voorzitters bespreken dit op hun overleg van 21 februari. Dit kan dan ook verder aan bod komen in de IROJ-vergaderingen, onder meer ook op basis van input van vertegenwoordigers uit de sectoren. Voorbereidende documenten (bv. de vragenlijst) worden eventueel vooraf via mail aan de leden bezorgd.

In dit kader wordt vanuit VAPH gesignaleerd dat er nood is aan een visie en positionering vanuit het IROJ ten aanzien van het thema van PVF. VAPH zal dit thema agenderen op één van de volgende IROJ.

3. CLIËNTOVERLEG EN BEMIDDELING: CONCRETE AFSPRAKEN

- Op het IROJ van december werd gevraagd om volgende vragen na te gaan bij de achterban en door te geven aan Kim Herremans:
 - 1- Welke organisaties/diensten hebben interesse om een toelichting te krijgen over de werking van de twee methodieken?
 - 2- Zijn er medewerkers van diensten die interesse hebben om op vraag als deskundige ingeschakeld te worden in een cliëntoverleg.Vanaf 2017 voorziet de regelgeving immers een financiële vergoeding. De deskundigen krijgen per deelname aan een cliëntoverleg een vergoeding van 100 €.
Op een cliëntoverleg integrale jeugdhulp kunnen externe deskundigen worden uitgenodigd. Vanuit hun specifieke expertise kunnen zij noodzakelijke informatie aanreiken waarmee de betrokkenen kunnen toewerken naar een realistisch en haalbaar werkplan. Zij kunnen ook vanuit hun ervaring onbevooroordeeld en onbevangen mee nadenken met het cliëntstelsel en de andere betrokkenen en de voorzitter waar nodig ondersteunen in de exploratie van de casus. Er kunnen maximaal twee onafhankelijke deskundigen worden gevraagd. De aanmelder formuleert die vraag altijd in overleg met het cliëntstelsel. Het loket kan in overleg met de aanmelder en op maat van de situatie, de keuze voor deskundigen steeds scherp stellen. De inzet van deskundigen maximaliseert de kans op een gepaste en breed ondersteunde hulpverlening.
→ Voorlopig kwam er geen respons op bovenstaande twee vragen. Indien er interesse is, mag het nog steeds doorgegeven worden.
- VGC en Cachet vzw bekijken in een overleg hoe de methodieken maximaal toegankelijk kunnen gesteld worden voor/naar jongeren.

4. PLAN VAN AANPAK AFSTEMMING TYPEMODULES BEGELEIDING

- Reactie Vlaamse werkgroep RTJ:
 - De bedoeling van de oefening werd verhelderd (zie mail, eerder doorgestuurd).
 - Informatie over de werkingsgebieden is momenteel niet aanwezig.
 - De Vlaamse werkgroep RTJ heeft zoals gevraagd één werkdocument opgemaakt voor Vlaams-Brabant en Brussel.
 - De Vlaamse werkgroep RTJ heeft zoals gevraagd een online gedeeld werkdocument gemaakt. Er zijn twee kolommen toegevoegd: werkingsgebied en catchment area, door de voorzieningen in te vullen.
 - De administraties zullen het document begin februari verspreiden naar de voorzieningen (i.p.v. eind 2016).
 - Ondersteuning bij het infomoment en organisatie van een afsluitende werkvergadering werd toegezegd.
- Bevestiging aanpak en concrete afspraken:
 - We beslisten al eerder om hiermee aan de slag te gaan. We nemen deze gezamenlijke actie dan ook op in de prioriteiten regioplan 2017 voor beide IROJ.
 - Datum invullen sjabloon door voorzieningen: we behouden de deadline van 31 maart.
 - De sectorvertegenwoordigers stimuleren hun achterban om het sjabloon in te vullen.
 - Beide IROJ-voorzitters en Marian zullen toegang hebben tot het online gedeeld werkdocument. Marian laat weten aan de sectorvertegenwoordigers wanneer voorzieningen de deadline niet halen, zodat ze extra kunnen stimuleren.
 - De IROJ-voorzitters en Marian maken een overzichtelijke presentatie van het ingevulde materiaal.
 - Organisatie van één globale bijeenkomst voor VBR en BRU samen: we behouden de datum op dinsdag 16 mei, in de namiddag, in het VAC in Leuven. Er wordt verduidelijkt dat het doel is om te komen tot afstemming op deze dag. In een latere fase is verfijning van de gegevens nog steeds mogelijk.
 - De IROJ-voorzitters, provincie, VGC en Marian bereiden de bijeenkomst voor, modereren en zorgen voor verslag. Andere geïnteresseerden zijn welkom. Ondersteuning van de Vlaamse werkgroep RTJ wordt gevraagd waar nodig.
 - Na 16 mei bekijken we de volgende stappen.

5. PRIORITEITEN REGIOPLAN JEUGDHULP VOOR 2017

5.1 TOELICHTING

Zie regioplan, eerder doorgestuurd.

De middelen voor de acties in het thema participatie zijn inmiddels toegekend. Dit betreft 10.000 euro per regio voor de volledige regioplanning (dus voor 3 jaar).

Voor de andere thema's in de regioplanning wordt er een budget van 20.000 euro voorzien, voor het jaar 2017. Dit budget werd nog niet goedgekeurd door de inspectie financiën. Een meer gedetailleerd dossier werd ingediend. Het aanstuuringscomité jeugdhulp (ACO) vraagt aan de IROJ om zo snel mogelijk concrete acties vast te leggen, om zo de kans op een snelle goedkeuring te verhogen.

5.2 BESPREKING

Op het ACO van 10/03 dient een dynamisch actieplan per regio worden voorgelegd. Vanuit eerdere besprekingen worden onderstaande drie initiatieven opgenomen in het plan:

1- Traject en afspraken om te komen tot de versterking van cliëntoverleg en bemiddeling (in kader van continuïteit)

2- Inzetten op toegankelijkheid van het aanbod (via project van de VGC)

3- Het regionale aanbod begeleiding afstemmen en transparant maken voor alle partners in de regio aan de hand van het Vlaamse kader 'afstemming typemodules begeleiding'.

Daarnaast worden onderstaande thema's naar voor geschoven om deel te kunnen uitmaken van het plan:

- **Complexe echtscheidingen**

Binnen de werkgroep 'complexe echtscheidingen' wordt er gebotst op een aantal thema's en reizen veel vragen over de complexe thematiek, o.a. tot waar kan de hulpverlening gaan? Kan de hulpverlening stopgezet worden? ...

De vaststelling wordt gemaakt dat elke sector aanloopt tegen grenzen.

Vanuit een eerste brainstormoefening in de werkgroep, kwam de nood aan een vormingsmoment/debat naar voor, alsook de nood aan expertise en uitwisseling.

Concreet: Vanuit de werkgroep wordt het voorstel geformuleerd om samen met IROJ Vlaams-Brabant in 2017 rond deze thematiek een actie op te zetten. Bij bekrachtiging door beide IROJ werkt de werkgroep een concreet voorstel uit.

IROJ Brussel stemt in met het voorstel.

- **Uitbouwen van een regionaal info- en aanspreekpunt jeugdhulp**

Er bestaat veel verwarring over dit luik van het plan: enerzijds over wat dit infopunt als opdracht dient te hebben, anderzijds over wie de uitrol opneemt.

IROJ Brussel geeft als bezorgdheid mee dat er een onderscheid dient gemaakt te worden tussen enerzijds een punt met alle informatie aan burgers en hulpverleners en anderzijds de creatie van een 'wachtlijst voor RTH'.

Wanneer er een infopunt wordt uitgewerkt met als doel het ontsluiten van de sociale kaart, wordt de voorkeur gegeven aan de bekrachtiging en versterking van bestaande partners die hier reeds een rol in opnemen, zoals het CAW.

Wanneer het gaat over de opvolging van de rechtstreekse hulpverlening is IROJ Brussel van mening dat het ingaat tegen de visie van RTH en mogelijk als doel heeft een beheer te geven aan het tekort aan hulpverlening.

Concreet: IROJ Brussel neemt hier zelf geen initiatief in, maar wenst bovenstaande geformuleerde bezorgdheid te signaleren.

- **Continuïteit: uitstroom uit de jeugdhulp en brug naar jongvolwassenen**

Uit de bevraging binnen de VAPH sector werd het thema 'continuïteit' naar voor geschoven en in het bijzonder de koppeling met het GES-statuuat.

Vanuit VAPH wordt daarnaast de opmerking gemaakt dat de expliciete keuze voor een bepaalde methodiek (cfr. ronde tafel methodiek) niet als taak van een overheid wordt gezien. Vanuit VAPH wordt dit momenteel opgenomen vanuit de DOP die gebaseerd zijn op de EKC methodiek.

Daarnaast signaleren ook CAW en BJB dat 'jongvolwassenheid' een prioritair thema is. Koppelen aan intersectorale zorgtrajecten jongvolwassenen. Iedereen heeft hier opdrachten in. Er is echter nood aan afstemming. Ook voor ACT is dit een prioriteit.

Concreet: Voorlopig worden nog geen concrete acties geformuleerd, wel de intentie om met de verschillende sectoren te onderzoeken hoe het aanbod op elkaar kan afgestemd kan worden en welke hiaten er zijn. Zie ook afspraak om good practices te inventariseren en door te geven aan Marian.

- Aanspreekpunt voor jongeren bij schending van rechten

Vanuit Cachet wordt aangegeven dat er binnen de jeugdhulp nood is aan een 'aanspreekpunt' voor jongeren. Dit o.a. omdat de rechten van jongeren vaak geschonden worden (dit gaat van het niet toekennen van zakgeld tot het niet respecteren van het recht op inspraak). Er wordt verduidelijkt dat de JO-lijn en andere klachtendiensten onvoldoende antwoord bieden op de situaties.

Cachet vzw stelt vast dat er in verschillende individuele trajecten ernstige 'fouten' gemaakt worden ten aanzien van de jongeren rond het recht op instemming.

De probleemstelling wordt erkend en vanuit verschillende sectoren wordt bevestigd dat het traject voor jongeren vandaag inderdaad in veel gevallen niet ideaal verloopt.

Vanuit de leden wordt allereerst gezocht naar mogelijke actie(s) die kunnen opgenomen worden vanuit IROJ Brussel. Op dit ogenblik ziet het IROJ echter geen structurele oplossing binnen haar opdracht, noch de beschikbare middelen om het probleem structureel aan te pakken.

Concreet: IROJ Brussel wenst de probleemstelling te signaleren aan de Vlaamse Gemeenschap. De voorzitter neemt dit op in overleg met de andere IROJ- voorzitters en bekijkt op welke manier dit signaal kan worden overgemaakt.

Daarnaast wenst IROJ Brussel in overleg met vzw Cachet te bekijken in hoeverre het opzetten van een vormingsaanbod rond de rechten en plichten voor hulpverleners een antwoord kan bieden op de gestelde problematiek.

- Stroomlijnen van niet rechtstreekse hulp

Er wordt vastgesteld dat in het plan geen enkele lijn betrekking heeft op de niet-rechtstreekse hulp, dit terwijl er heel wat knelpunten worden vastgesteld na de toegangspoort. Er wordt meer aandacht gevraagd voor de niet-rechtstreekse hulp. Onderstaande problemen worden kort geschetst als illustratie:

- Onevenwichtige spreiding:

Er is een 'overbevraging' van sommige diensten en er is leegstand bij andere diensten.

Voorbeeld: In Brussel werd de GES-afdeling (VAPH) gesloten omdat er onvoldoende instroom was.

Vanuit de toegangspoort worden geen jongeren met GES-problematiek doorgegeven.

- Geen zorg op maat

Doorverwijzingen gebeuren op basis van 'beschikbaar aanbod' en niet op basis van 'gewenst aanbod'. De capaciteit van het noodzakelijk aanbod is ontoereikend.

Voorbeeld: jongeren worden overgeplaatst van Brussel naar Antwerpen omdat er 'plaats vrij is'.

- Nood aan jeugdhulpregie

De doelstelling is dat jongeren één traject doorlopen, waarbij het zorgaanbod naadloos op elkaar aansluit. In de praktijk wordt vastgesteld dat dit niet gerealiseerd wordt.

Kinderen en jongeren worden onvoldoende ondersteund gedurende het traject (cfr infra).

- Nood aan gemonitord beleid

Er is nood aan duidelijke cijfers om zicht te krijgen op de regionale zorgbehoeften.

- Druk op hulpverleners

De werkdruk op de hulpverleners is bijzonder hoog en de neveneffecten van een permanent aanbodstekort worden zwaar onderschat. Er ontstaat een gevoel van machteloosheid bij de hulpverleners, wat snijdt in hun motivatie en draagkracht.

Concreet: er is nood aan een signaalnota waarin bovenstaande elementen verduidelijkt worden. Het verslag zal aangegrepen worden als startpunt. Vanuit bovenstaande elementen dient een nota opgemaakt te worden voor de Vlaamse Gemeenschap. Af te spreken wie dit opneemt.

5.3 BESLUIT EN AFSPRAKEN CONCRETE VERDERE AANPAK

Elk IROJ maakt een actieplan op. Het ACO keurt de actieplannen goed: check of de acties passen in de globale regioplanning.

Onderstaande initiatieven worden opgenomen in het plan:

- Traject en afspraken om te komen tot de versterking van cliëntoverleg en bemiddeling (in kader van continuïteit).
- Inzetten op toegankelijkheid van het aanbod (via project van de VGC).
- Het regionale aanbod begeleiding afstemmen en transparant maken voor alle partners in de regio aan de hand van het Vlaamse kader 'afstemming typemodules begeleiding'.
- Vormingsmoment complexe echtscheidingen: verder concreet uit te werken door de betreffende werkgroep.
- Continuïteit in uitstroom naar jongvolwassenheid. Dit is een thema dat ook voor NRTJ relevant is. Verder concreet uit te werken.

6. AGENDA VOLGEND IROJ (21/03/2017)

- Concretiseren prioriteiten regioplan 2017
- Stand van zaken overlegstructuren IROJ Brussel

Afsprakenrooster

Afspraak	Wie	Tegen	Status	Opmerking
Bijkomende informatie over nieuwe structuur jeugdhulp	Marian	Volgend IROJ	OK	Toegevoegd in verslag
Verspreiden uitnodiging EKC naar achterban	IROJ-leden	asap		
Inventariseren van good practices rond de brug naar volwassenheid binnen de sector	IROJ-leden	Eind februari		Info bezorgen aan Marian
Problematiek rechten van jongeren bespreken met andere IROJ-voorzitters	Mathieu	asap		
Concretisatie prioriteiten regioplan	Alle IROJ-leden	IROJ 21/03		